

De president van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500EA Den Haag

BZK

Contactpersoon

Wieke Tonies

T 06 46912335

wieke.tonies@minbzk.nl

Sander Hulshof

T 06 46825990

sander.hulshof@minbzk.nl

Kenmerk

2016-0000237415

Uw kenmerk

Datum 25 april 2016
Betreft Reactie op het verantwoordingsonderzoek bij het jaarverslag
van WenR

Geachte heer Visser,

Hierbij stuur ik u mijn reactie op de voorlopige uitkomsten van uw verantwoordingsonderzoek 2015 bij Wonen en Rijksdienst, begrotingshoofdstuk XVIII van de rijksbegroting. Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw conceptrapport waarin u de beleidsresultaten, de bedrijfsvoering en de financiële resultaten beschrijft. Graag ga ik in op uw aanbevelingen ten aanzien van de beleidsresultaten en de bedrijfsvoering.

Beleidsresultaten

U doet aanbevelingen die betrekking hebben op het energielabel voor koopwoningen, governance, vergunninghouders en Compacte Rijksdienst.

Energielabel. Na het verwerpen van het wetsvoorstel Kenbaarheid energieprestatie gebouwen in 2012 zijn door de Tweede Kamer drie moties¹ aangenomen die erop zijn gericht om de administratieve lasten en de complexiteit van het aanvragen van het energielabel voor de burger te verminderen. Dit heeft geresulteerd in een vereenvoudigd energielabel waarbij de woningeigenaar zelf het energielabel kan aanvragen en er nog steeds een betrouwbaar label wordt afgegeven. Uw constatering dat de betrouwbaarheid van het energielabel verder kan worden verbeterd deel ik. Uit onderzoek naar de kwaliteit van het energielabel (Kamerstuk 30196 nr. 430) blijkt dat in 86% van de onderzochte gevallen het energielabel na heropname door een deskundige hetzelfde is. Om het aantal afwijkende labels te reduceren heb ik in 2015 diverse acties ondernomen en heb ik in eerder genoemde brief aangegeven welke verdere acties ik hiertoe zal ondernemen. Het vergroten van het aantal toetspunten of het aantal bewijzen voor het energielabel zal echter hogere administratieve lasten en ontwikkelingskosten met zich meebrengen. Daarnaast hoeft dit niet te betekenen dat de betrouwbaarheid automatisch omhoog gaat. Het punt ten aanzien van toezicht is in het huidige systeem al in de praktijk gebracht: de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) houdt toezicht op zowel de aanwezigheid van een definitief energielabel bij oplevering, verkoop of verhuur van een woning als op de kwaliteit van de controles door erkend deskundigen. Naar verwachting start de ILT in mei met de controles van erkend deskundigen en kunnen bestuurlijke boetes worden uitgedeeld. Tot slot onderken ik het belang van het monitoren van de effecten van het energielabel onder huiseigenaren. Ik volg hierbij uw aanbeveling op. Mijn verwachting is dat de effecten zullen toenemen naarmate huiseigenaren meer gewend raken aan het energielabel in het aan- en verkoopproces van een woning. Ik laat een vervolgonderzoek naar de effecten en de achterliggende redenen daarom 2017 uitvoeren.

Governance FMH. U beveelt mij aan te zorgen voor regievoering en overzicht op de realisatie van de besparingen bij de departementen. In zijn algemeenheid zie ik voor mijzelf een aanjagende rol weggelegd om het besparingspotentieel bij departementen te

1. TK 2012-2013, 33 124, nr. 22, 15 november 2012
2. TK 2012-2013, 33 124, nr. 24, 15 november 2012
3. TK 2012-2013, 33 124, nr. 25, 15 november 2012

realiseren. Gezien de wettelijk vastgelegde taakverdeling tussen ministers acht ik regievoering over te realiseren besparingen in de bedrijfsvoering van andere departementen niet tot mijn taak. Specifiek voor FMH geldt dat de standaarddiensten per 2016 centraal bekostigd zijn. Hiermee ben ik verantwoordelijk voor de realisatie van de taakstelling op standaard facilitaire diensten en de monitoring daarop. Voorts onderken ik het belang van vertrouwen en rolvast functioneren ten aanzien van de onder mij ressorterende SSO's, en heb hier aandacht voor.

Governance Rijksvastgoedbedrijf (RVB). U stelt dat het opvallend is dat bij de governance bij het rijkshuisvestingsstelsel, onderdeel kantoren, de departementen afnemer zijn en geen opdrachtgever. Hiervoor is gekozen vanwege de gewijzigde sturing op de huisvestingskosten van het Rijk. De departementen geven de kantoorbehoefte aan. Het directoraat-generaal Overheidsorganisatie (DGOO) van BZK is beleidsverantwoordelijk voor het rijkshuisvestingsstelsel en daarmee kadersteller. DGOO stelt de masterplannen open benoemt per concreet masterplanproject een gemandateerd opdrachtgever. Dit maakt een strakkere sturing op de kantorenportefeuille mogelijk. Het RVB is de opdrachtnemer die de opgedragen projecten uitvoert. In onderliggende convenanten is de verantwoordelijkheidsverdeling tussen RVB, DGOO en departementen expliciet vastgelegd. Betreffende het besparingspotentieel op de programma-uitgaven van het RVB wijs ik er op dat de kostenontwikkeling mede wordt bepaald door de opdrachtgevers. Wanneer aanvullende werkzaamheden worden opgedragen heeft dat uiteraard financiële consequenties voor de opdrachtgever. Het RVB is er voor verantwoordelijk dat de opgedragen taken zo efficiënt mogelijk worden uitgevoerd. De voortgang wordt jaarlijks gerapporteerd in de ontwerpbegroting.

Governance Autoriteit Woningcorporaties (Aw). U constateert een mogelijk risico op onduidelijkheden in de taakuitoefening van de Aw vanwege een ingewikkelde governancestructuur. De politieke verantwoordelijkheid voor de Aw is in de Woningwet belegd bij de minister voor Wonen en Rijksdienst. Hierin is ook de onafhankelijkheid van de Aw, ten opzichte van de minister, vastgelegd waar het gaat om de taakuitoefening van het toezicht. Deze onafhankelijke taakuitoefening wordt versterkt door het onderbrengen van het toezicht binnen een rijksbreed werkende inspectie als de ILT. De positionering bij de ILT heeft ook geleid tot een zakelijke verhouding tussen beleid en toezicht met behoud van ieders eigen taken en bevoegdheden. Deze onderlinge processen en werkwijzen worden vastgelegd in een formeel protocol. Het risico op onduidelijkheden in de taakuitoefening acht ik daarmee gering en problemen hebben zich in de praktijk tot op heden niet voorgedaan. Uw aanbeveling om toe te zien op het goed functioneren en zorgvuldig integreren van de ICT-systemen van de Aw binnen de ILT neem ik graag ter harte.

Vergunninghouders. U adviseert mij gebruik te maken van informatie van provincies om inzicht te krijgen in de redenen van achterstand van gemeenten met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders. Het ministerie heeft, in lijn met uw advies, frequent contact met de provincies over hun bevindingen als interbestuurlijk toezichthouder.

Compacte Rijksdienst (CRD). Ultimo 2014 is het programma CRD beëindigd, waarover verantwoording is afgelegd in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2014. De meeste projecten waren op dat moment afgerond of stonden op het punt tot afronding te komen. Conform planning nog niet afgeronde projecten zijn ondergebracht in de lijn. In het Jaarverslag 2015 is niet gerapporteerd over het Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst, omdat dit programma in 2015 niet meer bestond. De toezegging om op geaggregeerd niveau de monitoring van het Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst voort te zetten heb ik gestand gedaan door in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2015 apart in te gaan op de nog doorlopende onderwerpen van voormalige CRD-projecten.

Bedrijfsvoering

Het doet mij deugd in uw rapport te lezen dat u progressie constateert op het gebied van de rijksbrede coördinatie op inkoop en informatiebeveiliging en dat dit geen

onvolkomenheden meer zijn. Aangezien u in de bedrijfsvoering over 2015 nog één onvolkomenheid en drie aandachtspunten constateert blijf ik onverminderd inzetten op verdere verbeteringen.

Onvolkomenheid HIS. Ik herken mij in uw constatering dat alle tekortkomingen van 2014 adequaat zijn geadresseerd in 2015. Gezien het feit dat de verbetermaatregelen gedurende het jaar zijn doorgevoerd was het niet mogelijk om de effecten van deze maatregelen in de praktijk voldoende aan te tonen. Het is goed om te constateren dat ook de inspanningen op het gebied van de interne audits bij UBR|HIS positief worden gewaardeerd. Deze audits worden verder geprofessionaliseerd, waarbij nadrukkelijk ruimte wordt gemaakt voor de naleving van relevante wet- en regelgeving en toetsing van dossiervorming.

Aandachtspunt Rijksgebouwendienst (RGD). De RGD heeft in 2015 grote verbeteringen gerealiseerd in het inkoopbeheer. U constateert enkele aandachtspunten, waaraan het nieuwe agentschap RVB in 2016 de noodzakelijke aandacht zal besteden. Voor wat betreft de inkoop die het RVB via EC O&P doet geldt dat er verbetermaatregelen door EC O&P in gang zijn gezet die beogen de tekortkomingen uit 2015 weg te nemen. Met betrekking tot de motivering van de leverancierskeuze zal het RVB aansluiten bij de nader rijksbreed te maken afspraken.

Aandachtspunt keuze leveranciers. De door u geschetste complexiteit van de aanbestedingsregelgeving en de (als gevolg van interpretatieverschillen) gevolgen daarvan voor dossiervorming en controles bij departementen herken ik. In 2015 is daarom gestart met een ambtelijk overleg tussen betrokken partijen, waaronder het ministerie van EZ, het ministerie van Financiën, Wonen en Rijksdienst, de Auditdienst Rijk en uw Rekenkamer om tot een eenduidige set van afspraken en kaders te komen. Betrokken partijen werken in open en constructieve sfeer gezamenlijk naar een oplossing. Belangrijk punt daarbij is de kracht van het rijksinkoopstelsel en de professionaliteit van de rijksinkopers daarbinnen. Waar nodig wordt aanvullend aandacht besteed aan het versterken van reeds bestaande waarborgen in het stelsel door middel van gericht HRM-beleid (opleidingen), naleving van integriteitsprincipes en interne controlemaatregelen bij de rijksinkooppunten. De voorgestelde werkwijze treedt – na interdepartementale vaststelling – in de tweede helft van 2016 in werking.

Tot slot maak ik graag van gelegenheid gebruik mijn waardering uit te spreken voor uw besluit om in 2015 de bevindingen rond de leverancierskeuze onder de € 33.000 niet mee te wegen in het rechtmatigheidsoordeel over 2015.

Aandachtspunt EC O&P. Uw bevindingen ten aanzien van de geconstateerde tekortkomingen in het inhuurproces bij UBR|EC O&P herken ik. Eind 2015 is een verbeterplan opgesteld om deze tekortkomingen te adresseren. De uitgevoerde audit bij de jaarrekening 2015 leidt tot een beperkte aanscherping van dit verbeterplan, waarmee fouten en onzekerheden in de toekomst voorkomen moeten worden. Naast aanpassingen in het proces wordt de directe betrokkenheid van de UBR|HIS bij de dagelijkse uitvoering van inhuurproces vergroot, om zo de juiste toepassing van aanbestedingsregelgeving in de organisatie te borgen.

Ik kijk uit naar de briefing van uw rekenkamer om nader van gedachten te wisselen.

Hoogachtend,
De minister voor Wonen en Rijksdienst,

drs. S.A. Blok